

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC514
Zaaknummer Toetsings- en Advies Commissie 2002T01

datum uitspraak 06/11/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van *minderjarigen* (hierna ook te noemen: de Minderjarigenregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,

te voldoen door:

het Bisdom Breda,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 20 juni 2014, tezamen met het advies van de Toetsings- en Advies Commissie (hierna: TAC) d.d. 6 mei 2002 met zaaknummer 2002T01, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 20 mei 2002, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Als bijlage bij de brief van verweerder d.d. 31 juli 2014 is het door verweerder ingevulde antwoordformulier ter griffie ontvangen.

1.2 Ook zijn ter griffie binnen gekomen brieven van de zijde van verzoekster d.d. 18 en 20 augustus en 4 september 2014. Verweerder is in de gelegenheid gesteld daarop te reageren, hetgeen verweerder heeft gedaan bij brief van 16 oktober 2014, onder meezending van een verklaring d.d. 14 oktober 2014 opgesteld door [voorletters] [naam] namens [voorletters] [naam] (hierna: [naam] of aangeklaagde).

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard.

Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de TAC in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in de overwegingen 3, 5 en 6 van het advies van de TAC gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik dat door [naam] jegens verzoekster is gepleegd.

2.1 (i) De vaststaande feiten en omstandigheden, zoals vermeld onder 3 van het advies van de TAC:¹

“[...] Zij [Klaagster] ontmoette aangeklaagde toen zij [leeftijd] jaar oud was. Zij was toen [functie] in een ziekenhuis in [plaats]. Aangeklaagde was aan dat ziekenhuis verbonden als [functie] en [functie]. Aangeklaagde was toen 33 jaar. Aangeklaagde trok zich het lot van verzoekster aan. Hij vervulde als geestelijk leidsman voor haar een vaderrol. Er ontstond een relatie, die op initiatief van aangeklaagde een erotische en seksuele lading ging vertonen. In [jaartal] hebben klaagster en aangeklaagde in de bossen in [land] een verbintenis gesloten die zij als een soort huwelijk betitelden. Aangeklaagde maakte klaagster als snel onomwonden duidelijk dat hij -ondanks de discussie in de roerige jaren [getal] over het celibaat- nooit met haar zou kunnen trouwen, omdat hij zijn priesterschap serieus nam.

Klaagster trad uiteindelijk in [jaartal] met een ander in het huwelijk. Het huwelijk werd ingezegend door aangeklaagde. Klaagster was toen in verwachting van een door aangeklaagde verwekt kind. De relatie met aangeklaagde duurde voort en uit die relatie werd naast het kind waarvan zij ten tijde van de huwelijksluiting reeds zwanger was een tweede kind geboren. Klaagsters wettige echtgenoot was niet op de hoogte van de relatie met aangeklaagde en hij ging ervan uit dat het zijn biologische kinderen waren. Naderhand is er uit het huwelijk van klaagster en haar echtgenoot een derde kind geboren. De relatie van klaagster met haar echtgenoot verliep moeizaam en eindigde tenslotte in een echtscheiding. Ook aan de relatie met aangeklaagde kwam een einde toen hij -in verband met zijn toenemende [lichamelijke omstandigheid]- besloot samen te gaan leven met een huishoudster.

Omdat klaagster moeite kreeg met de geheime relatie, verbrak zij in [jaartal]/[jaartal] haar gelofte aan aangeklaagde haar beide zonen niet te informeren over diens [hun] biologische vaderschap en informeerde zij haar kinderen.”

(ii) De vaststaande feiten en omstandigheden, zoals vermeld onder 5 van het advies van de TAC

De TAC onderschrijft, aldus staat vermeld onder 6 van het advies van de TAC, het oordeel van de gedelegeerde voor wat betreft de ‘pastorale relatie’ en het ‘seksueel misbruik’. De gedelegeerde heeft daarover het navolgende geconcludeerd onder 5 van het advies van de TAC:

¹ Daar waar in de weergegeven citaten ‘klaagster’ staat vermeld, leze men ‘verzoekster’.

“Kennis genomen hebbend van de overgelegde stukken en de verslagen van de gesprekken tussen partijen, is duidelijk dat de basis van de relatie een seksueel misbruik van klaagster is. Het leeftijdsverschil tussen partijen, haar moeilijke thuissituatie en de wijze waarop hij zich met haar bemoeit, brengt haar in [...] de situatie van beloften, z.g. huwelijk en jaren van ‘dubbel’ leven. Klaagster zal de eerste zijn om te stellen dat er ook goede tijden geweest in hun langdurige relatie. Dit neemt niet weg dat, naar de overtuiging van de gedelegeerde, hier sprake is van seksueel misbruik van klaagster. De wijze waarop beklaagde steeds door de jaren heen, tot op de dag van vandaag, tot geen prijs zijn status van priester in het geding brengt, brengt klaagster bijna voortdurend in een uiterst moeilijke positie.”

(iii) De overige vaststaande feiten en omstandigheden, zoals vermeld onder 6 van het advies van de TAC:

“[...] De TAC stelt vast dat hier sprake is van een ernstig geval van seksueel misbruik in een pastorale relatie. Klaagster was een kwetsbaar meisje toen zij aangeklaagde –die[aantal] jaar ouder was– in zijn functie van geestelijk raadsman ontmoette. Aangeklaagde ging voorbij aan zijn pastorale verantwoordelijkheid voor klaagster en heeft zich uitermate onprofessioneel opgesteld. Was reeds in de aanvang sprake van een ernstig geval van seksueel misbruik in een pastorale relatie, daarna werd de relatie tussen betrokkenen nog buitensporiger vanuit de oogpunten van de gewenste professionaliteit en de algemeen menselijke betamelijkheid. De TAC is van oordeel dat aangeklaagde in zeer ernstige mate is tekort geschoten en zich aan zeer laakbaar handelen heeft schuldig gemaakt door de relatie met klaagster ook na haar huwelijk voort te zetten en voorts nog een tweede kind bij klaagster te verwekken. Aldus verrichtte hij het tegendeel van hetgeen minimaal van een pastor mocht worden verwacht, te weten zich onthouden van alles was de nota bene door hemzelf ingezegende relatie in gevaar zou kunnen brengen en geen verdere risico’s in het leven te roepen voor het beschadigen van de geestelijke gezondheid van klaagster. Hiervoor werd ook het begrip algemeen menselijke betamelijkheid gebezigd. De TAC wil -abstraherend van de betrokkenheid van klaagster zelf die in deze procedure niet rechtstreeks aan de orde is- niet verhelen dat zij van oordeel is dat aangeklaagde ook in dit opzicht uiterst laakbaar heeft gehandeld ten opzichte van de echtgenoot van klaagster, de twee door hem verwekte kinderen, het derde uit het huwelijk geboren kind en tenslotte klaagster zelf. Aangeklaagde heeft niet geschroomd de belangen van die anderen volkomen ondergeschikt te maken aan zijn eigen belang.”

2.2 Gelet op hetgeen de TAC heeft overwogen over aard en omvang van het seksueel misbruik dat aan het begin van de relatie tussen verzoekster en [naam] heeft plaatsgevonden, alsmede gelet op de aan het advies van de TAC ten grondslag liggende stukken uit 2002 (waaronder klaagschrift, de reactie van [naam] en het advies van mr. V.W.M. Korte-Van Hemel) overweegt de Compensatiecommissie als volgt.

Het is een feit dat de TAC tot haar advies is gekomen in 2002. Toentertijd bestond de Compensatieregeling niet en evenmin was er zicht op de totstandkoming ervan. Dit heeft ertoe geleid dat de TAC de aard van het seksueel misbruik minder expliciet en in meer bedekte terminologie in haar advies heeft vermeld, dan het geval zou zijn geweest bij zaken van meer recente datum. Wel heeft de TAC vermeld (zie 2.1 (i) en (iii)): ‘*Er ontstond een relatie, die op initiatief van aangeklaagde een erotische en seksuele lading ging vertonen...*’ en ‘*Was reeds in de aanvang sprake van een ernstig geval van seksueel misbruik in een pastorale relatie,...*’

Het meer expliciet benoemen van de aard, frequentie en duur van het seksueel misbruik was toen minder relevant, dan thans het geval is. Sinds het tot stand komen van de Compensatieregeling is het voor de Klachtencommissiecommissie (dan wel haar voorganger, de BAC of de TAC) van belang geworden om de aard, omvang en frequentie wel nauwgezet te omschrijven, teneinde het aanvragen van en adviseren over een passende compensatie mogelijk te maken.

De Compensatiecommissie heeft vanwege deze omstandigheden kennis genomen van het klaagschrift dat destijds door verzoekster is ingediend. Daaruit heeft de Compensatiecommissie afgeleid dat [naam] in augustus [jaartal] een lichamenlijk onderzoek heeft uitgevoerd bij verzoekster waarbij zij was ontkleed en dat verzoekster voor het eerst seksuele gemeenschap had met [naam] op [datum].

2.3 Gelet op de omschrijving in het klaagschrift van (het begin van) het seksueel misbruik, zoals hiervoor onder 2.2 beschreven, alsmede gelet op de wijze waarop de TAC hierover in haar advies heeft overwogen, zoals eveneens hiervoor onder 2.2 beschreven, is de Compensatiecommissie van oordeel dat het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan, vanaf augustus [jaartal] een aanvang heeft genomen. Op dat moment was verzoekster nog geen 21 jaar oud en volgens de toen geldende wetgeving nog minderjarig. Verzoekster heeft bij brief van 18 augustus 2014 aangegeven dat al eerder sprake is geweest van seksuele handelingen (namelijk vanaf [jaartal]), maar daarvan is geen bewijs -zoals in art. 7 van de Compensatieregeling bedoeld- overgelegd, terwijl het advies van de TAC daarvoor onvoldoende aanknopingspunten biedt.

2.4 De relatie van verzoekster met [naam] en daarmee het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik heeft grotendeels gedurende haar meerderjarigheid plaatsgevonden en is eerst geëindigd toen [naam] -in verband met zijn toenemende [lichamelijke omstandigheid]- besloot samen te gaan leven met een huishoudster.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Verzoekster heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht het advies van de TAC van 6 mei 2002 (zaaknummer 2002T01) van de TAC gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen [naam]. In dit advies is de klacht tegen [naam] gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van 20 mei 2002, waarin staat vermeld, dat de verantwoordelijke kerkelijke gezagsdrager het genoemde advies van de TAC heeft overgenomen.

3.2 Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals onder 2 beschreven, alsmede gelet op het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van seksueel misbruik dat onder de bijzondere omstandigheden van dit geval op één lijn dient te worden gesteld met 'uitzonderlijk seksueel misbruik' als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling voor minderjarigen.

De Compensatiecommissie komt tot deze indeling vanwege de zeer lange duur van het seksueel misbruik en de ernst daarvan, zoals hiervoor onder 2 beschreven. Verzoekster bevond zich ten tijde van het eerste contact met [naam] in een zorgelijke situatie. Verzoekster ontmoette [naam] destijds in diens rol als geestelijk verzorger. Er ontstond een afhankelijkheidsrelatie bij de aanvang waarvan reeds sprake is geweest van een ernstig geval van seksueel misbruik, aldus de TAC onder 6 in haar advies, in een 'pastorale relatie', die nog 'buitensporiger' werd vanuit het oogpunt van de 'gewenste professionaliteit en de algemeen menselijke betamelijkheid'.

[naam] is, aldus de TAC, in zeer ernstige mate tekort geschoten en heeft zeer laakbaar gehandeld ten opzichte van verzoekster, haar toenmalige echtgenoot en de drie kinderen, door de relatie met verzoekster voort te zetten en daarbij te handelen op de wijze zoals hij heeft gedaan. [naam] heeft zijn priesterschap geplaatst boven de belangen van verzoekster, maar heeft nagelaten daarnaar te handelen: hij heeft de relatie met verzoekster voortgezet met alle gevolgen van dien voor verzoekster en haar gezin. De eigen betrokkenheid van verzoekster als volwassen vrouw in dit geheel, doet aan het aan [naam] te maken ernstige verwijt niet af, aldus de Compensatiecommissie.

3.3 De Compensatiecommissie is voorts van oordeel dat voor het antwoord op de vraag welke Compensatieregeling van toepassing is, bepalend is het moment waarop het seksueel misbruik een aanvang heeft genomen. De bijzondere omstandigheid dat het seksueel misbruik voor het overgrote gedeelte gedurende de meerderjarigheid van verzoekster heeft plaatsgevonden, doet daaraan niet af. De Compensatiecommissie merkt in dat kader nog op dat ieder slachtoffer aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan € 100.000,--. Dit uitgangspunt geldt zowel in gevallen waarin misbruik door één of meerdere daders is gepleegd, als in gevallen waarin meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen betrokken zijn. Ook in het onderhavige, uitzonderlijke geval is de Compensatiecommissie van oordeel dat verzoekster één aanspraak op compensatie toekomt, ook al is zij zowel op minderjarige als op meerderjarige leeftijd seksueel misbruikt.

4. Bedrag financiële compensatie

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

4.2 Bij het bepalen van de omvang van de te adviseren compensatie kan de Compensatiecommissie naar haar oordeel echter niet voorbijgaan aan het gegeven dat, zoals de TAC het omschrijft, sprake is geweest van een langdurige relatie met [naam], waarin ook goede tijden zijn geweest. Bovendien heeft de Commissie Lindenbergh bij het opstellen van de Compensatieregelingen er voor gekozen voor seksueel misbruik jegens minderjarigen aanzienlijk hogere vergoedingen toe te kennen dan voor seksueel misbruik jegens meerderjarigen, terwijl de meerderjarigenregeling evenmin een mogelijkheid kent voor compensatie van substantiële vermogensschade. Gelet op die keuze van de Commissie Lindenbergh en op het feit dat het verzoekster aangedaan seksueel misbruik voor het overgrote gedeelte gedurende haar meerderjarigheid heeft plaatsgevonden, is er naar het oordeel van de Compensatiecommissie gerede aanleiding ook in het onderhavige geval de te adviseren compensatie te matigen, alsmede art. 19 van de Compensatieregeling buiten toepassing te laten.

4.3 Alle feiten en omstandigheden afwegende met betrekking tot het verzoekster zowel als minderjarige alsook als meerderjarige aangedaan seksueel misbruik, is de Compensatiecommissie van oordeel dat er in dit bijzondere geval aanleiding is om een compensatie te adviseren van €50.000,--. Dit bedrag is voornamelijk bedoeld als smartengeld voor verzoekster. Eventueel door verzoekster van de zijde van [naam] reeds ontvangen vergoedingen, die geëind kunnen worden als materiële schadevergoeding (bijvoorbeeld vergoedingen ter zake van alimentatie dan wel therapie) strekken naar het oordeel van de Compensatiecommissie niet in mindering op het hier geadviseerde bedrag

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 van de Minderjarigenregeling als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat het binnen die categorie te adviseren bedrag van €50.000,-- voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak aan verzoekster een bedrag van €50.000,-- te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 06/11/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter